GAZETA KRAKOWSKA

Nro 82.

z KRAKOWA dnia 13 PAŹDZIERNIKA 1824 roku we SRODĘ.

Z Warszawy d. 4 Października.

Kommissyia Woiewództwa Mazowieckiego.

Z okazyi wydarzonego w Woiewództwie Podlaskiem Processu o sprzedaż soli pochodzącey ze śledzi, zważaiąc, iż śledzie ordynaryyne z zagranicy sprowadzane, które zwykle są marynowane solą tłuczoną kamienną, długo pomimo wilgoci śledziowey czyli lagru konserwuiącą się, sprawiać mogą ubytek w dochodach ze sprzedaży soli Rządowey zamierzonych, albowiem sól po śledziach czyli raczey po wyprzedaży śledzi na iedney beczce od kilku do kilkunastu funtów wynosi, a spotrzebowana w potrawach o tyle mniey ma wpływu na umnieyszenie debitu soli Rządowey; zważywszy nadto, że sprzedaż soli pochodzącey ze śledzi przez handluiących temiż iest przeciwną przepisom, bo nikomu soli sprzedawać nie wolno, iak tylko za Konsensem Rządowym, na ten cel wydanym, i tylko soli zakupioney w kraiu w Magazynach Rządowych, ale nie soli z zagranicy sprowadzoney lub innym sposobem nabytey, bo niebyłoby nawet dostateczney Kontrolli na szynkarzów solnych, gdyby obok soli legalnie nabytey sprzedawać mieli sól z śledzi pochodzącą.

Zważywszy w reście: że handluiący śledziami powinni sprzedawać śledzie, nie zaś sól, którą raczey chociaż z uymą dochodów wyłącznych z soli, na własną potrzebę obrócić powinni, ale nie tworzyć z niey przedmiotu przemysłu szkodzącego dochodom publicznym; z tych więc powodów Kommissyia Woiewództwa Mazowieckiego na zasadzie Reskryptu Komissyi Rządowey Przychodów i Skarbu z d. 5 Sierpnia r. b. Nro $\frac{45978}{22663}$ w dodatku do Regulaminu Solnego ninieyszem ogłosza: że gdyby ktokolwiek bądź, a mianowicie osoby handluiące śledźmi z zagranicy sprowadzanemi poważyły się czy to na wsi, czy w mieście sprzedawać sol pochodzącą ze śledzi, lub takową innym iakim sposobem ustępować drugiey osobie, take osoby iako defraudanci uważane i podług przepisów ukarane będą,

Nad skutkiem czego, wszystkie Komory Celne, Magazyny Solne, Urzędy Konsumpcyyne, i Administracyyne, Han-

dlowe, Straż graniczna, Burmistrze Miast, Wóyci Gmin Rewizorowie Woiewódzcy i Kommissarze Powodów czuwać będą. — Działo się w Warszawie dnia 11 Września 1824 r.

Radca Stanu: Prezes:
W Zastępstwie: *Kożuchowski*.
Sekretarz Jlny: *Filipecki*.

Z Petersburga d. 7 Września d. K.
(Z Kuryiera Litewskiego.)

Przez Naywyższe Ukazy, obiawione Rządzącemu Senatowi:

Przez Ministra Skarbu.

Dnia 16 Sierpnia. Cesarz Jegomość Nayłaskawiey zezwolić raczył: Dyrektora Departamentu manufaktur i handlu wewnętrznego, oraz zarządzaiącego bankami Państwa, pożyczkowym i handlowym, Radcę taynego, Uwarowa, uwolnić na urlop sześciotygodniowy, w którym to czasie uskuteczni on obeyrzenie kantoru banku handlowego w Moskwie, a sprawowanie obowiązków Dyrektora Departamentu rękodzieł i handlu wewnętrznego, polecić Radcy Stanu Kaysarowemu.

Przez rzeczywistego Radcę taynego, Xiążęcia Golicyna:

Dnia 17 Sierpnia. Cesarz Jegomość rozkazał, śpiewakowi dwornemu Mikołaiowi Pietrowemu, dać rangę 14tey klassy, a przez drugi Ukaz, t. d. Cesarz Jegomość rozkazać raczył, trzynastu śpiewaków małoletnich, którzy z głosu spadli, nagrodziwszy rangą 14tey klassy, umieścić do różnych mieysc służby cywilney, podług każdego żądania.

Przez Ministra Sprawiedliwości.

Dnia 11 Sierpnia. Jego Cesarska Mość rozkazać raczył: Senatorowi Oberberghauptmanowi 3ciey klassy Mieczników owemu zasiadać w 4tym Departamencie Rządzącego Senatu.

Z Paryża d. 27 Września.

Wczoray po Mszy S. dawał Król znaczney liczbie osob posłuchania.

Xiże Polignac mianowany iest pierwszym Koniuszem Króla. — Siedem osób wyższego stopnia, pomiędzy któremi znayduią się Hr. Noailles i Vicehr. Sosthenes de la Rochefoucauld, wyniesionych zostało na Adjutantów J. K. Mci.

Dziś w południe odprawi Król uroczysty wiazd do Paryża w sposobie następuiącym: W pół do godziny 12stey wyiedzie J. K. M. w powozie do St. Cloud, a przy bramie Mailloc wsiędzie na konia, gdzie przyięty będzie przez Ministra woiennego i Marszałków. Ztamtąd ruszy orszak, który otwierać będzie oddział żandarmów, za którym poiedzie sztab znayduiących tu się woysk i dwa szwadrony lekkiey jazdy gwardyi Królewskiey. Daley dwóch gwardyiaków, paziowie, adjutanci i koniuszowie Delfina; Delfin; pierwszy czyniący służbę Szambelan Delfina, ieden paź, ieden porucznik i ieden podporucznik gwardyi. Za niemi część Dworu Królewskiego, który poprzedzą paziowie, a po obu stronach poydzie przyboczna gwardyia z swemi officerami. Potem następuie 4 gwardyiaków, officerowie i dowódca przybocznicy gwardyi, przyboczna gwardyia, koniuszowie adiutanci J. K. Mci, a po prawey i lewey stronie podmistrze obrzędów; Wielki Koniuszy, dway Szambelani, Pułkownik kapitan gwardyi, a po prawey iego stronie Major - ienerał; po obu stronach Wielki Mistrz obrzędów i

poniższy Mistrz obrzędów. Tuż przed Krolem poiedzie pierwszy czyniący służbę koniuszy, a za Królem poiedzie dwóch kapitanów gwardyi, do których przyłączą się pierwszy paź i pierwszy Szambelan. Za niemi poiadą pierwszy Marszałek i ieden Szambelan. W środku i zaraz za kapitanami gwardyi Minister woienny i Marszałkowie Francyi. Potem póydą paziowie i Dwór Delfinowey, powóz z Delfinową, i Xiężnami Berry i Orleanu, powóz stanu otoczony gwardyią, a żandarmowie zamkną orszak. — Skoro Krol przed rogatkę Gwiazda przybędzie wystrzał z 101 dział oznaymi wiazd Krola do Paryża; Prefekt odda J. K. M. klucze od miasta i orszak uda się do kościoła Panny Maryi. Zbierą się tam pierwsi urzędnicy kraiowi i deputacyie od Władz naywyższych. Przy wniyściu Króla do kościoły i przy przybyciu do zamku Tuilleries nastąpi za każdą razą 21 wystrzałów z dział. Wszystkie kancelaryie i nawet poczta będą dziś o godzinie 12 zamknięte.

Miano iuż wydać rozkazy do naprawienia dróg do Reims, gdzie, iak wiadomo, koronuią się Królowie Francuzcy.

Niepewna wieść głosi, że Xże Polignac, dotychczasowy nasz Poseł w Londynie, otrzyma Ministerstwo spraw wewnętrznych, a P. Corbiere sprawiedliwości. P. Peyronet, dotychczasowy Minister sprawiedliwości, wynagrodzony bydź ma nowym urzędem jeneralnego prokuratora izby Parów.

Przy exportacyi zmarłego Króla widziano tuż za karawanem idącego włościana w płocienney białey kurtce, z czarną krepą na ręce i u kapelusza, otoczonego kilku urzędnikami Królewskiemi. Pochodzi to z dawnego prawa, którego potomkowie dobrego młynarza w L'e r ain: Michaud, używaią, który niegdy Króla Henryka IV, który zabłąkał się w lesie Senars, goscinnie przyiął.

Na mocy Królewskiego rozporządzenia z d. 22 b. m. obiercze kollegia w Bergerac (którego Deputowany Maine de Biran umarł), i w Coudom, gdzie obieracze bez obrania deputowanego rozeszli się, zwolane będą d. 22 Listopada r. b.

P. Lafitte znayduie się teraz w Baionie, w mieyscu swoiego urodzenia, gdzie kupił stary klasztor po Bernardynach, który pizerobić chce na dom roboczy. Ztamtąd uda się z swoią chorą corką do wód do Barreges.

W całey Francyi na teraz nie znayduią się przy fabrykach iak tylko trzy parowe machiny, z których naywiększa w Paryżu należy do P. Kazimierza Perier i kilku innych kapitalistów. Dla tego są ieszcze u nas parowe machiny bardzo drogie i prawię dwa razy tyle kosztuią iak w Anglii. Założona przez P. Lafitte w iego wsi przy Paryżu kosztowała go do 30,000 Frank. Fabrykanci miernego maiątku nie są zatem w stanie takowych nabycia.

Przy zakładaniu fundamentów na dom w Lunel znaleziono niedawno 76 sztuk złotey monety, bitey między latami 1500 i 1574 (z czasu, w którym Karol IX umarł,) które zapewne zakopane zostały podczas zaburzeń i rzezi S. Bartłomieia w r. 1572.

W Brest zbiera się 4000 piechoty, która popłynie ztamtąd dla zluzowania naszych osad na Martynice, Gwadelupie i wyspie Burbon.

Hiszpański korsarz Quintalina, który zabrał kilka Angielskich i Francuzkich okrętów, ośmielił się nawet do strzelania z dział do naszey korwety Deliżans; lecz ta zabrała go i do Caletta zaprowadziła, gdzie oczekuie na przybycie Admirała Rosamel. Kilka Francuzkich okrętów przeznaczonych na spokoyny Ocean, stoią na kotwicach na rzece Plata.

Wydane po śmierci Ludwika XVIII przez P. Chateaubriand pisemko pod tytułem: 'Umarł Król, niech Król żyie!,, iest drugi raz drukowane i nowemi przypiskami pomnożone.

Z Londynu d. 23 Września.

D. 20 b. m. o godzinie 9 w wieczór przybył tu Xiążę Meinungen, brat Xiężny Klarencyi.

Kommissanci Francuzcy zakupują teraz w Anglii wiele drzewa budowlanego, które do Brestu posełaią i zdaie się bydź dla Francuzkiey morskiey siły przeznaczone.

Kapitan okrętu, który d. 28 Lipca z Campesch odpłynął, powiada, że d. 4 Sierpnia w odnodze Mexykańskiey przepłynął około flotty z 7 do 8 okrętów złożoney. Nieodpowiadały one na znaki i nie chciały w żadne wchodzić porozumienie. Zdawały się bydź kapitanowi woyskiem zapełnione; lecz zkąd przybywaią i do którego narodu należą, nie wie. Zachodzi tylko domysł, że ta flota wiezie woyska z Hawanny na wsparcie Hiszpańskiey osady w Ulloa.

Uchwałą Senatu w Czerwcu zapadłą kray Kolumbiyski podzielony został na 12 departamentów, które znowu dzielą się na prowincyie i powiaty. Nazwiska departamentów, których główne miasta oznaczamy nawiasami, są następuiące: Orinoko (Kumana); 2. Wenezuela (Karakas); 3. Apure (Varinas); 4. Zulia (Marakaibo); 5. Boyaca (Tania); 6. Cundinamarca (Bogata); 7. Magdalena (Kartagena); 8. Cauka (Popayan); 9. Istmo (Panama); 10. Ecuador (Quito); 11. Laseray (Kuensa); 12. Guayquil (Guaiaquil). Każdy Senator i Deputowany biorą codziennie po sześć dolarów. Płaca Prezydenta wynosi rocznie 30, a Viceprezydenta 18 tysięcy dolarów; cała iednak administracyia nie kosztuie rocznie iak 500,000 dolarów.

W dniu 29 Czerwca przy uroczystym obiedzie Cesarz Brazyliyski wniósł zdrowie: Brazyliia ma bydź uratowaną, albo wszyscy za nią życie poświęciemi! Wieść o zaburzaniach w Minas-Geraes iest zmyślona. Jenerał Britancourt wydał odezwę, w ktorey żołnierzy w Caete do obrony oyczyzny i utrzymania tronu zachęca.

Wybory w Bahia podaią prawie na samych liberalistów, tak iż zaczenaią się obawiać posiedzeń pierwszego Brazyliyskiego Kongressu.

Cesarzowa Brazyliyska rozwiązaną d. 6 Sierpnia szczęśliwie Infantką została. — Brygadyier Moreas wylądował d. 3 Sierpnia z 2000 woyska do Pernambuko, a flotta Lorda Cochrane stoi przed portem tamteyszym; co chwila oczekuią poddania się tey prowincyi pod posłuszeństwo Cesarzowi.

— Dnia 24. —

Wczorayszа Gazeta Goniec przyznaie w długim artykule zupełną sprawiedliwość polityce P. Canninga. Minister ten (pisze) między stronnictwem,

ktore usiłowało wystawić Angliią iako nieprzyiaciela stałego lądu, i tem, które żądało naśladowania polityki Francyi i innych Mocarstw, obrał średnią drogę do utrzymania praw kraiu naszego. Rzetelna stałość, z iaką ten Minister rozważał i utrzymywał wszystkie proiekta, iest równie wielka iak otwarta, z którą obiawiał zasady rządu Angielskiego, i tryumf iego polityki nigdy nie był większy, iak teraz w zachowaniu nayściśleyszey neutralności względem Hiszpanii. Jeżeli Panu Canning zbywa na korzyściach, ktore iego poprzednik z osobiestey znaiomości z Europeyskiemi Monarchami posiadał, tedy za to uwolniony iest od niektórych dla nich obowiązków i względów, i może każdy plan bez przeszkody uskutecznić. Nigdy Ministerstwo spraw zagranicznych nie było bardziey od ludu lubione iak teraźnieysze, i ta chwała należy się bez zaprzeczenia Panu Canning.

Tak często naszemu rządowi zarzucane niegodziwe zabranie flotty Duńskiey w r. 1807 zostało w wyszłych teraz Pamiętnikach Fouché zupełnie usprawiedliwione. Autor mowi o tem wypadku iak następuie: „W tymże czasie dowiedzieliśmy się o pomyślnym bombardowaniu przez Anglików Kopenhagi; było to gwałtowne zepsucie ważney rachuby, gdyż w taynych artykułach Tylżyckiego traktatu umówionem było, że flotta Duńska oddaną zostanie pod zarządzenie Cezarza Francyi. Napoleon zadziwił się nad szypkiem postanowieniem Ministeryium Angielskiego, i zalecił mi dochodzić, czyli przez niedawne oddalenie Talleyranda od Ministrowstwa spraw zagranicznych w gabinecie nie zaszła iakowa zdrada.„

Urząd pocztowy oznaymił, iż na przyszłość pierwszey środy każdego miesiąca odchodzić będzie regularnie z Falmutu pocztowy statek do Kartageny (w Kolumbii) i do Vera-Cruz lub Alvarado, a co trzecią środę inny takiż statek do Laguaira. Do wschodnich Jndyy będzie także w krótce urządzona parowa poczta, nie póydzie iednak proiektowaną drogą przez morze czerwone, ale około przylądka Dobrey Nadziei.

Wszystkie doniesienia z północney i południowey Ameryki przychodzą teraz nader spiesznie przez pocztowe statki, bo niekiedy w 16 dniach do Liwerpoola, zkąd w 20 godzinach przez sztafety przybywaią do Londynu.

Niedaleko Paisley w Szkocyi żyie teraz starzec, nazwiskiem Shaw, który urodził się w Sierpniu 1713 roku, a zatem liczący 111 lat, lecz zawsze ieszcze czerstwy. Co sobota uchodzi po 7 mil Angielskich, bardzo ieszcze dobrze wygląda, ale utracił słuch i zęby. Patryiarcha ten Szkocki mieć codziennie musi kieliszek wódki, ale do wypicia drugiego nieda się nigdy nakłonić.

Od granic Tureckich d. 6 Września.

Doniesienie o spaleniu Tureckiey fregaty, potwierdzaią ostatnie listy w Gazecie Powszechney umieszczone. W kanale Samos oddział flotty Greckiey z 27 okrętów złożony, miał odważne to działanie uskutecznić i przy tem nietylko 2 korwety i bryga zabrać, ale nadto 60 przewozowych statków zatopić. Zdarzenie to miało przedsięwzięcie Kapitana Baszy przeciw Samos, ieżeli nie zniszczyć, to przynaymniey przerwać. Twierdzą nawet, iż na wiadomość o tey porażce, obóz pod Scalanuva rozsypał

się, i Azyianie uchodzili kupami po 8000 do Smirny, gdzie przecież przez tęgość Baszy utrzymana została spokoyność.

Prywatny list z Cefalonii donosi, że wyprawa Egipska, ktora składa się z mieszaniny Turków, Arabów, Albańczyków, i Maurów, którzy tylko za ujęciem pieniądzmi przez Jbrahima Baszę nakłonionemi bydź mieli do wsiadania z pośpiechem na okręty, do 20 Sierpnia stała między Kos i Rodus. Zresztą rząd Grecki dołożył wszelkiego starania do zasłonienia zagrożeney Morei przeciw napadowi. Na korzystnych mieyscach założonych iest 5 obozów, dla udania się z pośpiechem do punktu, któryby Egipska flotta do wylądowania obrała.

Z Stambułu d. 10 Września.

Przedsięwzięcie przeciw Samos zupełnie się nieudało. Listy Konsulów w Smirnie donoszą o tem iak następuie:

Kapitan Basza znaydował się od d. 10 Sierpnia w pobliskości Samos. Dnia 11 zbliżył się z częścią flotty do Kolomno (*) na południowym szczycie wyspy i bezskutecznie bombardował założoną tam nową warownią. Przewozowe iego statki stały w ciaśninie (Bogas) która przedziela Samos od mnieyszey Azyi, dla zabrania zgromadzonych pod Efesem, Scalanuva, i t. d. woysk. Okręty wiozące 4000 ludzi natrafiły d. 11 na północney stronie wyspy na dywizyią Grecką, która na nie uderzyła i w nieład w prowadziła. Dwa czyli trzy Tureckie okręty zostały zatopione; reszta uciekła pod brzegi Azyiatyckie.

Po pierwszym tem, i oraz ostatniem tentowaniu do wylądowania zamieniło się całe przedsięwzięcie na szereg morskich potyczek, albo raczey obrotów, które między 12 i 17 codziennie się ponawiały. Hydryioci i Spezzioci w liczbie około 30 okrętow, do których potem 10 ieszcze przybyło, zaięli d. 12 odnogę pod Azyiatyckiem brzegiem, leżącą na północ od przylądka Santa-Marina, przez co byli w stanie z ważnego tego punktu dla związku pomiędzy obustronnemi brzegami, zniszczyć każdy przewóz woyska. Gdy Kapitan Basza nie zapobiegł ich wniyściu do odnogi, nie pozostało mu zatem iak wyprzyć ich z korzystnego ich stanowiska. Tym końcem d. 12, 13 i 16 Sierpnia rozpoczął mocne strzelanie do okrętów Greckich, lecz to nie zrządziło żadnego skutku, ponieważ obawa palnych statków w wązkiem kanale trzymała zawsze Turecką flottę w znaczney odległości od nieprzyiacielskiey. Dnia 17 nakonie nastąpić miał główny attak; lecz udało się Grekom z 6 palnemi statkami zbliżyć do flotty Tureckiey i wysadzić na powietrze 3 okręty z 2000 około lądowego woyska, to iest fregatę Turecką o 54, korwetę Trypolitańską o 48 i bryg Tunetański o 20 działach. Kapitan Basza pozostał ieszcze potem czas nieiaki w swoim stanowisku pod Santa-Marina; ale widząc teraz bardziey ieszcze niepodobnem wylądowanie niż dawniey, opuścił d. 20 Sierpnia wody Samos i udał się bez żadney dalszey przeszkody do odnogi Stanko-Kos. Zgromadzone na brzegu Azyiatyckim woyska miały się zaraz po tych zdarzeniach powiększey części rozeyść.

Doniesienia powstańców o potyczkach morskich pod Samos zgadzaią się co do istoty rzeczy z powyższemi. Dla uzupełnienia iednak opisu tych zdarzeń, kładziemy tu wypis z tych doniesień:

(*) *Tak nazwane mieysce z powodu znayduiących się tam zwalisk świątyni Juno.*

Z Gazety Hydryyskiey (Przyiaciela Praw) Nro. 42 pod d. 8/20 Sierpnia 1824.

Wypis z listu Viceadmirała Sachturi z portu Dar-Bogas pod d. 1/13 Sierpnia. „D. 30 Lipca (11 Sierpnia) 40 nieprzyiacielskich statków z woyskiem zdawały się chcieć wyladowac do części wyspy Samos noszącey nazwisko Carlovassi. Postrzegliśmy ie powyżey Samos, dognali zatopili dwa i zabrali inne dwa, reszta uciekła pod ościenny brzeg mnieyszey Azyi. — Wczoray (12 Sierpnia) przybyliśmy do Dar-Bogas i zarzucili w porcie tamecznym kotwice Nieprzyiacielska flotta, pod rozkazami Topal Baszy, złożona z 18 wielkich i przeszło 100 małych statków, stała za przylądkiem Santa-Marina na kotwicach, w celu zapewne przewiezienia w ciągu dnia wczorayszego części obozuiącego na brzegach Azyiatyckich woyska do Samos. Skoro tylko postrzegł nas nieprzyiaciel popłynął zaraz przeciw nam z 18 wielkiemi okrętami, które do nas strzelały; lecz ten attak wcale w ludziach naszych nie zachwiał odwagi, i dwa palne statki, udaiące się przeciw prawemu skrzydłu nieprzyiaciela, były dostatecznemi do odpędzenia flotty Tureckiey. — Dziś zbliżyła się o tey samey godzinie flotta nieprzyiacielska i zaczęła do nas strzelać; lecz znowu przez palne nasze statki odpędzoną została i nasza dywizyia niepotrzebowała podnosić kotwic. — Uważamy bydź potrzebą utrzymania punktu Bogas iako niebezpiecznego dla Samos, a dogodnego dla uważania nieprzyiaciela; ale że wielkie ma siły, nie uderzemy na niego póki nie złączy się z nami dywizyia Spezziotska, z którey iedeo tylko okręt i ieden palny statek znayduie się przy nas, tak iż nasza flottyla składa się tylko teraz z 26 żaglów. — D. 4/16 Sierpnia przybyło do nas 9 Spezziotskich i ieden Ipsaryiotski okręt; stoczyliśmy więc z Turkami potyczkę, w którey odnieśliśmy zwycięztwo; flotta Turecka odpartą została. — Dzień 5/17 Sierpnia był nowym dniem sławy dla Grecyi. Niewielka dywizyia Grecka stoczyła z liczną flottą Turecką potyczkę i za pomocą 6 palnych statków na otwartem morzu, między przylądkiem Santa Marina i Kolomnami zniszczyła iedną fregatę o 54, drugą o 48 i bryga o 20 działach. Przeszło 2000 nieprzyiaciół zginęło w tey potyczce. Na zapalonym brygu znaydował się Tunetański Basza z swoią rodziną i nim okręt wyleciał na powietrze, rzucił się w morze, lecz został przez Spezziotski okręt żywo z wody wyciągniony i w niewolą zabrany. — Zamięszanie tak było wielkie, iż wielu nieprzyiaciół będących w pobliskości zapalonych okrętów rzucali się w morze i potopili. — Waleczni dowodcy palnych statków, Kapitani Kanari z Psara, Tsapali, Vatikioti, Rafelia i Rombotsi z Hydry i Lazar z Spezzyi okryli się dnia tego sławą.

Rapport, który Viceadmirał Grecki zdał o potyczce d. 5/17 Sierpnia, brzmi iak następuie: „Po pierwszych dwóch potyczkach z nieprzyiacielem, w których odparliśmy go i pod d. 1/13 Sierpnia o nich sprawę zdali, uderzyła na nas wczoray po trzeci raz nieprzyiacielska eskadra z 22 okrętow złożona. Strzelanie z dział rozpoczęło się ieszcze o godzinie 5 zrana; fregaty, korwety i inne wielkie okręty zbliżyły się naypierwsze do nas, a za ich przykładem, poszły brygi i inne większe okręty. Gdy palne nasze statki nie były ieszcze w goto

wości, popłynęliśmy zatem przeciw Turkom z 16 Hydryiockiemi i Spezziockiemi okrętami, które w tey chwili z palnem swoim statkiem i ionym pod Kapitanem Kanari przybyłym. Strzelanie z obu stron było nader żywe; Hydryiockie i Spezziotskie nasze okręty utrzymały regularny szyk boiu, póki wypuszczone przeciw nieprzyiacielowi palne nasze statki nie odpędziły go daley, niż dni poprzedzaiących. Wystawić sobie można, ile to ożywiło męztwo w ludziach naszych a nieprzyiaciela, zwłaszcza stoiące na przeciwnych brzegach lądowe woysko, które widziało uciekaiącą swoią eskadrę, zrazić musiało. Lecz inne ieszcze większe zwycięztwo oczekiwało flottę Grecką. Dziś rano zobaczyliśmy nieprzyiaciela za pomyślnym wiatrem przeciw nam na nowo płynącego. Przygotowaliśmy wszystkie nasze palne statki, które z wielu Hydryiockiemi i Spezziotskiemi woiennemi okrętami pod żagle wyszły. Około godziny 4 zrana palny statek Kapitana Tsapelli zbliżył się do fregaty pierwszego rzędu przy Santa Marina, lecz pomyślny wiatr, który w tey chwili zawiał, i barki, które ią za sobą ciągnęły, uratowały ią od grożącego iey niebezpieczeństwa i palny nasz statek sam się spalił. Zręczny iednak i waleczny nasz Kapitan Kanari, korzystaiąc z tego czasu, o koło godziny 5 zrana przypchnął palny swoy statek do teyże fregaty, która w krótce na powietrze wyleciała. Podczas iey wysadzenia nietylko znayduiący się na niey maytkowie i żołnierze, ale nadto wiele nad brzegami stoiących Turków zabitych, i oprócz tego 15 do 20 przewozowych statków spalonych zostało. Około godziny 9 z rana Kapitan Vasiłkioti zbliżył się z palnem statkiem do Tunetańskiego bryga i zapalił go. Około godziny 11 Kapitan Rafelia spalił wielką Trypolitańską korwetę. Kapitan Robotsci puścił w tymże czasie palny swóy statek przeciw inney fregacie, ale pomyślny wiatr i pomoc innych okrętów ocaliły ią; sam więc statek spłonął. Strata Turków w ludziach przez zniszczenie 3 powyżey wymienionych okrętów i wielu małych wynosić musi około 2000. Palne nasze statki naylepszym są orężem przeciw nieprzyiacielowi i przez nie spodziewamy się w tym roku większe ieszcze odnieść zwycięztwa a to tem więcey, że maytkowie nasi posiadaią tyle zręczności i męztwa, iż bez boiaźni zbliżaią się do nieprzyiaciela. Jm więcey nam poszlecie palnych statków, tem większe spodziewamy się odnieść zwycięztwo. — Strata nasza składa się tylko z dwóch zabitych na Jpsariotskim palnym statku Kapitana Kanari i iednego na palnym statku Kapitana Rembotsi, Kapitan Tsapeli opaloną ma twarz. — Reszta nieprzyiacielskiey flotty znayduie się ieszcze w tych wodach. Dziś w wieczor dowiemy się, czyli zaniecha przedsięwzięcia przeciw Samos i cofnie się„

Przez nadzwyczayną sposobność odebraliśmy z Stambułu doniesienie do 17 Września, z których o dalszych na morzu działaniach, co następuie udzielamy:

Pewna liczba okrętów Greckich popłynęła za Kapitanem Baszą do odnogi Stanko-Kos, w pobliskości którey znaydowała się także część flotty Egipskiey. Kapitan Basza stoczył tam d. 10 Września potyczkę z Grekami, która podług nadeszłego tu d. 15 doniesienia bydź miała korzystną dla flotty Tureckiey. Podług tego doniesienia Greckie okręty znalazły się tak dalece między Turecką i Egipską flottą ściśnione, iż tylko palnemi swoiemi statkami ratować się mogły. Wypuściły ich go, ale wszystkie uchybiły swoiego skutku. Po całodzienney walce, w którey Turcy utracili okręt Patrona-Bey (Kontraadmirała) a Grecy 13 okrętów, uciekli ostatni. Podług iednych z tychże doniesień flotta Kapitana Baszy ścigała Greków, a podług drugich zarzuciła kotwice przed Mitelene dla nabrania świeżey żywności. Względem ostatnich zdarzeń oczekiwać należy pewnieyszych wyiaśnień.

O poruszeniach Egipskiey flotty, która nakoniec po długiem bawieniu pod brzegami Azyiatyckiemi pod Makri na przeciw Rodus wyruszyła na morze, nie ma dotąd pewney wiadomości. Dywizyią Grecka z 50 okrętów złożona, pod dowództwem Miauli, uważała tę flottę. Kapitan obcego okrętu napotkał tę dywizyią d. 20 Sierpnia w kanale między wyspą Andros i przylądkiem d'Oro.

(*Dostrz: Austryiacki.*)

DODATEK
DO Nro 82.
GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA dnia 13 PAŹDZIERNIKA 1824 roku we ŚRODĘ.

— *Z Krakowa.* —

REKTOR
Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Stosownie do Reskryptu Wielkiey Rady tegóż Uniwersytetu w dniu 28 Września r. 1824 do Nru 1020 wydanego, podaie do wiadomości i ogłasza po raz czwarty Konkurs na Katedrę Professora Architektury i Hydrauliki w Uniwersytecie tuteyszym nowo utworzoną z obowiązkiem dawania Osiem lekcyi publicznych w tygodniu. — Konkuruiący o tę Katedrę winni są złożyć w Kancellaryi Uniwersytetu, opis swoiego życia, udowodniaiąc swoie Nauki i dobre obyczaie, dołączą oraz Programma według którego każdy z Nich życzy sobie dawać lekcyie Architektury i Hydrauliki. Po złozeniu takowych dowodów współubiegaiący się uwiadomieni zostaną o dalszem postępowaniu konkursu. Roczna pensyia do tey Katedry przywiązana iest 6000 Zlpolsk: Termin do ubiegania się o wspomnioną Katedrę iest dzień 1 Stycznia 1825 r.

Zastępca Rektora Uniw: Jag:
Girtler.
Jankowski Sekr: Uniw: Jag:

Towarzystwo Nauk z Uniwersytetem Jagiellońskim złączone w dopełnieniu przepisów swoiego Statutu uświetniaiąc równie Szkół publicznych otwarcie, iako też rocznicę zaprowadzenia Konstytucyi od Trzech Nayiaśnieyszych Protektorów wolnemu Miastu nadaney, odprawi na dniu 18 Października r. b. w Amfiteatrze gmachów Nowodworskich o godzinie iedenastey przed południem Posiedzenie publiczne w niżey opisany sposób:

1) Kollega Józef Jankowski wystawi różnicę iaka zachodzi między starożytną, a późnieyszych wieków filozofią.

2) Kollega Julian Sawiczewski zamknie posiedzenie rozprawą, w którey wykaże stan sztuki lekarskiey u Narodów nieucywilizowanych, przechodząc iey wzrost koleyny od początku do obecnego czasu.

Dan w Krakowie d. 13 Paździer: 1824.
Czaykowski, S. T. N.

z Madrytu d. 18 Września.

Między 20 i 22 b. m. opuści J. K. M. St. Jldefonso, ponieważ nie służy

mu ram zdrowie i uda się do Eskurial.

Przybyły tu niedawno nowy Minister spraw zagranicznych, Zea Bermudez, miewa z P. Ugarte częste naradzenia.

Były Minister Cruz ciągle ieszcze trzymany iest w ścisłem więzieniu; aże zachorował, prosił zatem Kapitana gwardyi Barrot, który przeciw niemu sprawę popiera, aby prosił Króla, żeby dozwolił mu się do szpitala lub do własnego domu przenieść.

Z rozkazu naszego Jntendenta policyi P. Gonzales spisywanemi są wszyscy milicyianie i urzędnicy, którzy towarzyszyli Krolowi w podróży z Sewilli do Kadyxu i teraz się tu bawią. Sądzą, iż odbierą rozkaz oddalenia się na 8 mil od stolicy.

Znaczna liczba officerów artyleryi dawnego woyska będzie na nowo do służby przyięta, i zapewne będą uwolnionemi od obowiązku usprawiedliwienia się przed kommissyią oczyszczenia względem politycznego swoiego postępowania.

W wielu południowych miastach zdaią się obawiać zaburzeń, gdyż przybyli z nich deputowani proszący Króla o osady Francuzkie. Z powodu ostatnich zdarzeń w Taryfa i Almeria zachodzi w południowych prowincyiach, a mianowicie w Kordowa, Kuensa i Rioja, wielkie zaiątrzenie przeciw liberalistom. W Vittoria uwięziony został krawiec, ktory korresspondował z Alexandrem Odonnel. W dolinie Bastan pochwycono bandę z 30 ludzi złożoną. W Bainau poymano 7 ludzi, przy których listy i broń znaleziono, i przed sąd stawiono.

Rozporządzenie względem buntowniczych pism zostało przez Krola zatwierdzone i Alkadom zalecono nayścisleysze iego wykonanie. Piąty artykuł tego rozporządzenia brzmi iak następuie: „Ogłaszam za wspólników tych wszystkich, którzy buntownicze pisma ego przepisuią, czytaią lub chociażby tylko o nich słyszeli, a zwierzchności o nich nie donieśli. Zabrania się używać podobnego gatunku papieru bądź pisane, drukowanego nawet do zawiiania wcelu rozszerzenia go wewnątrz kraiu. Zawinięte weń rzeczy będą na rzecz donosiciela skonfiskowane.„ Protokoły posiedzeń Stanów należą do tego rodzaiu papierów. — Jstotnie biega teraz w Katalonii 6 liberalnych odezw, które wszystkie są w Gibraltarze drukowane. Wydano zatem naysurowsze rozporządzenie przeciw taynem towarzystwom. Jenerał Villemur oznaymił pod d. 13 b. m. iż liczba oddaney broni daleko iest mnieysza, niżeli w roku zeszłym przez rząd konstytucyyny była milicyiom rozdana; aże posiada spis wszystkich osób, ktore w milicyi służyły, przeto ci, którzy w 8 dniach swey broni nie oddadzą, będą iako podeyrzani pod sąd podciągnionemi. Przed 30 dniami Jenerał Bassecourt w Walencyi wydał także oznaymienie, w którym wyraża: że wiarołomni układaią zawsze ieszcze plany do obalenia istnieiącego rządu, i że ma wiadomość o zdradzieckich zamachach, lecz posiada tysiączne sposoby do zniszczenia zamysłow buntowników, ktorzy poważą się na ląd wysiąść, i t. d. W takich okolicznościach ma rząd tem większy powód do przyśpieszenia urządzenia Królewskich ochotników. Jakoż do każdego powiatu wysłano officerow wyższego stopnia do trudnienia się tem przedmiotem i władze miast wezwano do dzielnego ich wspierania. Lecz niedostaie główney rzeczy to iest pieniędzy, i nowa pożyczka, o

którey oddawna mówią, byłaby nader pożąd na.

Wyrok Królewski obowięzuie Konsulów obcych Mocarstw do opłacania wszystkich towarów, które do kraiu przywożą, nie wyymuiąc nawet na własną potrzebę wiezionych. Jeżeli zaś prowadzą iakowy handel, podlegaią równey opłacie iak inni Hiszpańscy poddani.

Vicekrólom, Jenerałom i urzędnikom w zamorskich posiadłościach, której nie znayduią się w mocy buntowników, posłany został rozhaz Królewski, aby Francuzów lub ajentów Francuzkich z uszanowaniem przyymowali i gdzie zechcą ieździć im dozwalali, bez żądania na to dowodów.

Dwie uzbroione w Korunie fregaty otrzymały rozkaz przewiezienia do południowey Ameryki pułku Jedności.

Z Londynu d. 25 Września.

Dziś nadeszły tu pod d. 8 Września doniesienia z Stambułu, że flotta Turecka między Mitelene i Samos przez Greków pobitą została. Trzy Tureckie fregaty spalono, dwa brygi zabrano, a resztę okrętów znacznie uszkodzono. Woyska do wylądowania przeznaczone zatopione zostały. W Stambule grassuie bardzo morowe powietrze.

Kontrakt pożyczki dla Greków d. 21 Lutego r. b. na 800,000 Fs. w Londynie zawarty, a d. 28 Kwietnia przez rząd Grecki w Argos zatwierdzony, złożony wczoray został w banku Angielskim, wraz z obligacyami na 14,000 Fs. Obecnemi przy tem byli trzey deputowani Greccy, Orlando, Luriotis i Zalmis, P. Józef Hume, członek izby niższey, ieden z kommissarzów do umorzenia długow i Bankierówie Loughnan i syn, tudzież Obrien.

Były nasz Poseł przy Cesa: Rossyyskim Dworze, P. Bago, powrócił tu z swoią rodziną i udał się zaraz do kancelaryi Ministerstwa związków zagranicznych.

Rossyyski Jenerał Ożarowski iest tu co chwila oczekiwany; poselstwo iego ma bydź bardzo ważne.

W Bury stawiona została przed sąd 18toletnia kobieta, która 3ch mężów poięła. Gdyby nieprzerwano iey postępowania, byłaby do lat 30 pewnie liczbę mężów do 12 pomnożyła.

Kapitan Riley, ktorego iak wiadomo, rozbił się okręt, pod brzegiem pustyni Sahara, zaczął w prowincyi północney Ameryki Ohio budować miasto, które liczy iuż 24 domów, i na pamiątkę wielkiego swoiego dobroczyńcy nazwał go Willshire.

Do 11 Sierpnia nie miano w Jamaice wiadomości o dalszych działaniach w Peru. Nowoiorgska zaś Gazeta *Advertisser* zawiera list z Truxillo pod d. 13 Maia, podług którego Boliwar odniosł zwycięztwo nad oddziałem woyska Hiszpańskiego; doniesienia z Guaiaquil pod d. 3 Maia potwierdzaią także postąpienie Boliwara przeciw Limie.

Peruwiański Admirał Guise iest rodowitym Anglikiem, który był dawniey pierwszym porucznikiem na okręcie Lampard.

Dnia 11 i 12 Października 1824 r.

Cena Zbóż różnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł.	gr.	2. Zł.	gr.	3. Zł.	gr.	4. Zł.	gr.
— *Pszenicy*	10	15	10	—	9	20	9	—
— *Żyta*	6	15	6	—	5	15	5	—
— *Jęczmienia*	4	15	4	—	3	8	3	15
— *Owsa*	3	6	3	—		21	2	18
— *Jagieł*	14	15	14	—	13	—	12	—
— *Grochu*	7	—	6	15	6	—	5	15
— *Rzepaku*	15	—	14	—	13	—	12	—

W Gdańsku dnia 4 Października.

Łaszt 30 Korcy wynoszący.

Pszenicy	od Złp.	480	do	600.
Żyta	— —	210	—	240.
Jęczmienia	— —	180	—	198.
Owsa	— —	162	—	180.
Grochu	— —	270	—	300.

LOTERYIA KRAIOWA.

W 107 Ciągnieniu dnia 13 Października r. b. w przytomności osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały Numera następuiące:

39. 5. 90. 69. 60.

Przyszłe 108 Ciągnienie dnia 20 Października r. b. przypada.

UWIADOMIENIE.

Niżey podpisany, czyniac różne doświadczenia w robieniu Kwasu Saletrowego (Acidum Nitricum) zwanym, który niemal zawsze iest skażonym kwasem Wodo-Chlorowym (Acid: Hydro-chlorid); co pochodzi od Saletry maiącey znwsze przy sobie Wodo-chlorana potażu (Hydro chloras potassae), co w rozkładzie przez kwas Siarkowy, tenże kwas Wodo-chlorowy przechodzi wraz z kwasem Saletrowym.

Wiadomy iest wprawdzie sposób czyszczenia pomienionego kwasu przez srebro; lecz ten iest zbyt kosztownym: przeto umyśliłem w tym razie uczynić doświadczenie na kwasie Saletrowym i za nieczyszczonym kwasem Wodo-chlorowym dostrzegłem, iż w tem celu użyty Niedokwas ołowiu w pół zeszklony, tak uproporcyonowany, iż ze wszystkim kwas Wodo-chlorowy od kwasu Saletrowego, odebrać iest w stanie; przeto powziąłem to sobie za obowiązek doniesienia Prześwietney Publiczności kogo interessować może o podobnym dostrzeżeniu. — W Krakowie d. 11 Paźdz: 1824.

Josephus Sawiczewski,
Mnae: Dor: Pharmaciae Chemicae P. O. Professor.

DONIESIENIA.

Wydział Spraw Wewnętrznych i Policyi w Senacie Rządzącym Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu Uskuteczniaiąc Uchwałę Senatu Rządzącego z dnia 10 Września r. b. Nr. 3302 zapadłą podaie ninieyszem do publiczney wiadomości, iż w dniu 27 Października r. b. o godzinie 10 ranney odbywać się będzie w Biorach Wydziału Spraw Wewnętrznych i Policyi publiczna Licytacya dostawy drzewa do budowy mostu Stradomskiego potrzebnego a to w ilości i miarze poniżey wyszczególnioney, iako to: Drzewa Sosnowego na Legary 18 do 20 łokci długiego a 14 cali w cieńszym końcu grubego sztuk 50. Na pale do dwóch Izbic, Jarzma, podwaliny, belki, poręcze, i kozły powyższey długości, a 11 do 12 cali w cieńszym końcu grubego sztuk 200. Na strzały, rygle, legary, rowneyże długości a 8 cali w cieńszym końcu grubego sztuk 80. Drzewa miary cieńkiey 18 do 20 łokci długiego 6 cali grubego na pokład i Materyały sztuk 320. Forsztów sosnowych na pokład kozły, szalowanie Izbic 10 łokci długich a cali 3 grubych, sztuk 400 również powyższey długości 2 cale grubych sztuk 400. Tarcic Sosnowych na szalowanie powyższey długości a 11/2 cala grubych sztuk 750. Każdy przeto Materyał powyższy drewniany dostawić sobie życzący w dniu i mieyscu wyżey oznaczonym znaydować się zechce, gdzie za naynizszą cenę deklaruiący uskutecznienie takowey powierzonem sobie mieć będzie.

W Krakowie dnia 30 Września 1824.

Senator Prezyduiący
Trzciński.
Konwicki Sekr: Wydziału.

Podpisany Komornik Sądowy zawiadomia Szanowną Publiczność, że dnia 19 b. m. i r. o godzinie 9 ranney w Krakowie przy ulicy Grodzkiey pod L. 26 i 27, to iest w Biorze podpisanego Komornika sprzedane będą przez publiczną licytacyią srebra stołowe, to iest: łyżki rożne, grabki, trzonki, i t. p. a to za gotową kurrant monetę —. W Krakowie d. 12 Października 1824 r.

T. Jarzyński, Kom: S.

Tegoż samego dnia o godzinie 3 z południa w tym samem mieyscu rożne kosztowności, iako to perły, kleynoty, i t. p. kosztowności za gotową monetę będzie sprzedane. — W Krakowie d. 12 Października 1824 r.

T. Jarzyński, Kom: S.